Algemene Beschouwingen 13 november 2024

Lokaal Alternatief
Lokaal raakt ons allemaal

Voorzitter, leden van de Raad, en iedereen die hier aanwezig is of meekijkt via de stream,

Vandaag bespreken we de begroting voor 2025. Deze begroting bevat mooie plannen en een visie voor de toekomst van onze gemeente. We willen voorzieningen verbeteren en de gemeenschap versterken. Er is veel ambitie, en veel van de plannen klinken veelbelovend.

Maar als we naar de cijfers kijken, zien we dat de financiële onderbouwing van deze plannen soms ontbreekt. Dit zorgt voor onzekerheid over of we onze doelen wel kunnen bereiken zoals we dat willen. Het verschil tussen wat we willen bereiken en wat financieel mogelijk is, vraagt om extra aandacht en wellicht zelfs om aanpassingen

Ik denk hierbij aan de uitspraak van Theodore Roosevelt: "Houd je ogen op de sterren gericht, en je voeten op de grond." Dit betekent dat we groot moeten dromen en ambitieus moeten zijn, maar ook realistisch moeten blijven. We moeten de praktische stappen niet vergeten die nodig zijn om onze ambities waar te maken. Dit betekent dat we tijd, middelen en inzet nodig hebben.

Om onze toekomstplannen te laten slagen, is het belangrijk dat we goed kijken naar hoe de financiële middelen aansluiten op onze doelen. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat onze ambities niet alleen mooie woorden op papier blijven, maar ook leiden tot echte resultaten.

Ik geef u graag een paar voorbeelden. Laten we beginnen met de stimuleringsregeling voor het centrum. In 2024 is er nog 100.000 euro voor gereserveerd, maar in 2025 staat dat bedrag op 0. Terwijl er in de begroting wordt gesproken over de ambitie om het Kerkraads centrum de komende tien jaar verder te ontwikkelen.

Ook in het kader van regionale samenwerking worden mooie projecten genoemd, zoals de aansluiting van de buurtbatterij in Nulland en Rolduc op het Duitse energienet. Dit zijn belangrijke ambities, maar ze moeten wel vanuit Regiodeals worden gefinancierd. De inspanningen van onze gemeente zijn nu niet duidelijk, zowel in menskracht als in budgetten. Daarnaast is er een probleem met de wetgeving rondom stroomuitwisseling over de grens. Dit maakt het op dit moment moeilijk om deze plannen uit te voeren.

Als Lokaal Alternatief zijn wij zeker niet de enige fractie die twijfels heeft bij de ambitieuze verwachtingen van de parkeergelden. Voordat er inkomsten uit de VIE-parkeergarage kunnen komen, zal eerst het probleem met het dak opgelost moeten worden.

Dan is er de ambitie van burgerparticipatie. In de begroting staat dat we als gemeente Kerkrade grote stappen hebben gezet in burgerparticipatie. Maar ik wil herinneren aan het bouwproject d’r Pool, waar de participatie van omwonenden niet goed geregeld was. Onze waarschuwing dat dit project vertraging kon oplopen door de gebrekkige participatie, werd weggewimpeld. Nu ligt het project stil.

Ook de bouw van twee distributiecentra aan de Spekhofstraat laat zien dat burgerparticipatie niet altijd goed gaat. De omwonenden kregen te horen dat een van de bouwvergunningen al uit 2016 kwam, waardoor ze geen inspraak meer hadden. Dankzij onze inspanningen zijn er toch informatieavonden gekomen, avonden die in ieder geval bij een van beide distributiecentra tot aanpassingen hebben geleid. En … geen gang naar de Raad van State.

Recent zijn we op het gebied van burgerparticipatie benaderd door omwonenden over woningbouw aan het Vincent van Goghplein in Haanrade. Op 1 november ontvingen zij een brief met een korte toelichting op de bouwplannen en een informatieavond op 6 november. Dit gaf omwonenden nauwelijks tijd om zich voor te bereiden. Deze wijk heeft al een grote parkeerdruk, en met nieuwe woningen verdwijnen er weer openbare parkeerplekken.

Laten we ook kijken naar onze gezamenlijke ambitie om ons Kerkraads dialect te behouden. In 2020 en 2022 hebben we raadsbreed moties aangenomen om het dialect te behouden en te promoten. Als Lokaal Alternatief hebben we gevraagd om taalbeleid te ontwikkelen, zodat het niet bij allemaal losse initiatieven blijft. Dat beleid is er nog niet en deze begroting wekt de indruk dat er vooralsnog ook weinig aandacht voor zal zijn. Daarom dien ik nu een motie in om hier aandacht en daadwerkelijke actie voor te vragen. De steun van onze provincie voor de Limburgse taal kan ons hierbij helpen.

Verder is het belangrijk om te kijken naar onze jeugd. Gezondheid en leerprestaties zijn sterk met elkaar verbonden. Kinderen moeten voldoende kunnen bewegen, maar sommige basisscholen kunnen, door de afstand naar een gymzaal, niet voldoen aan de wettelijke eis van 2 x 45 minuten gym per week. Bij de bouw en samenvoeging van scholen zouden we hier rekening mee moeten houden en zorgen voor een gymzaal in de buurt.

Daarnaast vinden wij dat kinderen in een behapbare wereld moeten kunnen opgroeien. Ze moeten niet ver weg naar school, sportclub of vriendjes gebracht worden. Het IKC in de buurt kan de basis zijn voor hun wereld, waarin ze samen met schoolvriendjes kunnen spelen en hun talenten kunnen ontwikkelen.

Recent hebben we in Eygelshoven het IKC Droomhof gerealiseerd, een prachtig gebouw. Maar er zijn nog veel basisscholen die nieuwe huisvesting nodig hebben. Dit hadden we graag duidelijker teruggezien in de begroting.

En dan onze gezondheid. Voor een gezondere insteek in Kerkrade hebben we enkele jaren geleden een project gestart; VIE. Een gezondheidsproject waar vele miljoenen subsidie van buiten onze gemeente voor zijn verstrekt. Subsidies die niet bedoeld waren om een nieuwe sporthal en een zwembad te realiseren, maar om via gerichte projecten daadwerkelijk de gezondheid van onze inwoners te stimuleren.

Alle inwoners, dus ook de inwoners in de wijken. Een substantieel onderdeel van het VIE project waarvoor enkele jaren 500.000 euro werd gereserveerd. Een reservering die inmiddels ook al enkele jaren niet meer op de begroting terug is te vinden. En dat terwijl wij nog steeds onderaan bungelen in de lijstjes over gezondheid en een gezonde levensstijl. Dus wel de ambitie om onze burgers gezonder te krijgen, maar geen gelden begroten om dat dan ook daadwerkelijk te realiseren.

In zijn algemeenheid missen we bij veel zaken een integrale risicoanalyse. We zien dat er vaak geen samenhangende aanpak is bij het bekijken van mogelijke risico's. Tot nu toe doet ieder team een eigen risicoanalyse voor hun eigen vakgebied. Hierdoor missen we risico's die juist ontstaan tussen de verschillende vakgebieden, zoals financiën en veiligheid. Door een gezamenlijke aanpak, waarbij alle vakgebieden samenwerken, kunnen we deze risico's eerder herkennen. Zo kunnen we ze aanpakken voordat ze problemen worden.

Afsluitend zien we in de afgelopen twee jaar dat de toon in onze Gemeenteraad en de commissies steeds harder is geworden. Politici spreken elkaar soms fel aan, en discussies kunnen fel en onvriendelijk zijn. Deze verharding in onze communicatie heeft invloed op onze hele samenleving. Als mensen zien dat politici elkaar op harde toon aanspreken, kan dit zorgen voor meer boosheid en minder begrip in de maatschappij.

Wij zijn van mening dat wij een belangrijke controlerende taak hebben, maar dat het juist belangrijk is dat wij als politici laten zien hoe je respectvol en samenwerkend met elkaar om kunt gaan. Wanneer er goede samenwerking en begrip in de politiek is, straalt dat af op de hele samenleving. Mensen voelen zich gehoord en serieus genomen. Politici die samenwerken en naar elkaar luisteren, geven het goede voorbeeld en moedigen anderen aan om hetzelfde te doen.

Samenwerken en respect tonen, ook als we het niet met elkaar eens zijn, zorgt ervoor dat we als Kerkraadse gemeenschap sterker worden. Wij kunnen hier een verschillende insteek hebben over ideeën en plannen, maar het is belangrijk dat we blijven werken aan oplossingen waar iedereen beter van wordt. Dit geeft de Kerkraadse samenleving hoop en vertrouwen.

Een samenleving waar respect centraal staat, begint bij een politiek die het goede voorbeeld geeft.